

„Látjátok tehát, hogy az egész egyház bűnbocsánattal van tele, de kevesen vannak, akik valóban befogadják és elnyerik, mert nem hisznek, hanem cselekedeteikkel akarják magukat biztosítani.”

Luther Márton: A bűnbánat szentségéről

Jézus Krisztus mondja: Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben! (Jn 15,9)

Szeretsz? És mennyire szeretsz? Kérdezi a szerelmes a kedvesétől, a gyermek az anyjától, a szülő a gyermekétől. Sok mindent tudnánk erre mondani és mondunk is. A kisgyermek ökölbe szorítja a kezét, megfeszíti izmait és erőt mutatva jelzi, hogy ilyen erősen. A kedves átöleli szerelmét, és ezzel fejezi ki a szeretete mértékét. A mesebeli királylány azt mondta, hogy „mint a sót, apám!” Lett is belőle sértődés. Nem könnyű kifejezni a szeretetünket, főként hirtelen a kérdésre válaszolva, mert csak keressük a szavakat, s csak töredékesen fejezik ki ezek a szavak, jelzések az érzéseinket.

Jézus arról biztosít bennünket, hogy szeret. Elgondolkodtam, hogy tőle nem szoktuk megkérdezni, hogy szeretsz-e Jézus? Természetesnek vesszük, hogy Jézus szeret. Azonban, ha valami nem úgy megy, ahogyan mi elképzeljük, akkor fölvetődik bennünk, hogy nem szeretnek bennünket az égiek. S valljuk be, ez azért elég gyakran fölbukkan bennünk. Lázadunk Isten ellen. Ezért biztosít Jézus, hogy szeret minket. S Ő is hasonlít: Ahogyan engem szeretett az Atya. Milyen az Atya szeretete? Milyen Atya az Isten? Teremtő, aki egyetlen szavával létrehozta ezt a szép világot, megteremtette az embert. S azt mondta: jó, s ez így is volt. Az Édenkertben csodálatos létet biztosított az embernek. Aztán megragadott az emberre, de tudjuk jogosan. Azonban nem pusztította el. Kiűzte az Édenből, de az életét meghagyta. S az ember válasza továbbra is az engedtlenség volt. Özönvizet bocsátott rá, de megbánta az Isten, hogy így tett, s új lehetőséget adott nekünk. Az ember továbbra is haszontalan volt, Isten válasza az volt, hogy elküldte Jézus Krisztust. Ez nekünk nagyon jó volt. De Jézusnak jó volt-e, megismerni emberi testben az emberlét minden nyomorúságával? Találkozott az ember értetlenségével. Fázott, éhezett, mezítelen lábát fölsértette a kő, nem volt hol lehajtsa a fejét.

Amikor eljön a böjt és ülünk kényelmes, komfortos otthonainkban, s soroljuk hiányainkat, gondolunk-e erre? Mert a böjtnak ez az értelme. Amikor úgy gondoljuk, hogy kihagyjuk a böjti istentiszteleteket, mert még hideg van, s nem szeretnénk megfázni a templomban, de legalábbis kitenni magunkat ennek a kis kényelmetlenségnek – gondolunk-e arra, hogy

Ő mit vállalt értünk? S akkor fölvetődik a kérdés: ez az Atya szeretete, hogy ebbe kényszerítette egyetlen fiát? S természetesen még tovább is ment Isten, mert nem csak végigjáratta Jézussal a földi lét kínjait hatványozottan, hanem tudjuk a történetet: a földi létének a vége is rettenetes volt. Föl is teszik sokan a kérdést: micsoda Isten az ilyen? Igen, aki eddig lát, az azt mondja: nekem ilyen szeretet nem kell! De mi tovább látunk. Hisszük, látjuk a hit szemével azt a senki által nem várt fordulatot – pedig Jézus megmondta – hogy feltámadt! Ebbe már bele lehet simulni, amikor Jézus azt mondja, ahogyan az Atya szeretett, úgy szeretlek titeket. Fel se tudjuk fogni, mekkora öröm megjárni a poklot, és onnan élve kijönni, a szó szoros értelmében. Sok mindennel próbáljuk mi bizonyítani szeretetünket. Sok szó, tett, ötlet, mindenféle praktikák, néha nem önzetlenül jellemez minket. Azonban, ahogyan a teremtéskor egyetlen szavával hozott létre mindent az Atya, úgy egyetlen szavával – a halált legyőzve – életre támasztotta Fiát. Ez nem pusztán szó, nem egy jól eltalált jócselekedet, nem egy jó ötlet, hanem ez olyan felfoghatatlan szeretet, amely csak az Atyát jellemzi. Olyan erő, mely életre hív, teremt, legyőzi a legnagyobb ellenséget. Hát ezzel a szeretettel szeret Jézus bennünket.

Majd azt mondja: maradjatok meg az én szeretetemben! Az ember szüntelen változik. Élete elején növekszik, majd elkezdődik az öregedés. Nincs megállás ebben a változásban. De egy élet során azt éli meg az ember, hogy mennyi minden megváltozik körülötte. Együtt élünk ezzel a szüntelen változással, hozzászokunk, de valahol mélyen az állandóság utáni vágy is ott él bennünk. A szemet kápráztató változásban ezt az állandóságot kínálja Jézus, hogy maradjunk meg az Ő szeretetében. De ez csak úgy lehetséges, ha Nála, közelében maradunk. Ez nem egy ruhadarab, melyet megkaparinthatunk, és magunkra vesszünk, és benne maradunk. Jézus szeretetében csak az Ő ölelő karjában maradhatunk meg. Húsvét Istennek ez az ölelése, megbocsátó szeretete, amely ölelésben és szeretetben van helyed, Testvérem! Maradj meg ebben a szeretetben!

Bencéné Szabó Márta

A kereszt mint a szabadságod jelképe!

Valamikor a '80-as évek elején, amikor a beledi konfirmandusoknak először készítettem illusztrált munkafüzetet, egy egyszerű grafikát alkottam. Sokat gondolkodtam azon, hogy miként lehetne Krisztus szabadságot teremtő munkáját ábrázolni, míg végül egy kereszt alatt lévő széttepett lánc rajzolódott ki a szemem előtt. Biztos nem eredeti az ötlet, és sokan, sokféleképpen ábrázolták ezt már. De azt azóta is vallom, hogy Krisztus keresztje a szabadságunk záloga.

Pál azt írja, hogy „*Krisztus szabadságra szabadított meg minket, álljatok tehát szilárdan, és ne engedjétek magatokat újra a szolgaság igájába fogni.*” (Gal 5,1) A Pál apostol által használt kifejezés a görög nyelvben az általános politikai szabadságot is jelenti, de látható, hogy az apostol nem ebben az értelemben beszél a szabadságról. Érdekes módon a politikai szabadság, s ezzel együtt akár a forradalom gondolata vagy lázadás szítása nagyon távol állt az első keresztyén közösségektől – sőt még a rabszolga-felszabadítás társadalmi érvényesítése is –, de annál hangsúlyosabban szóltak a Krisztusban nyert szabadságról. Szabadság nem ott van, ahol minden határt eltávolítanak, s minden falat vagy kerítést lebontanak, akár fizikai vagy erkölcsi értelemben, hanem ott, ahol az ember elnyeri a bizalomra épülő, félelmentes életet.

S így Pál apostol szabadságról írt mondatát csak az érti meg igazán, aki elfogadja annak a valóságát, hogy az ember alapvetően, sorsából fakadóan szolgaságban s ezért félelemben él. Alapjában véve csak két forrása van a félelmének: fél az élettől és a haláltól. De ez éppen elég ahhoz, hogy a félelem által szolga maradjon. Szolgája a vágyainak, szolgája az érzelmeinek és kényének, szolgája az ösztönének és a félelmeinek. Kiszolgálója a világ kínálta lehetőségeknek, és ezáltal fészket rak a szívében a bizalmatlanság. Ezt nevezi a Biblia bűnnek. A bűn olyan belső remegést szül, amely miatt – az Isten-bizalom hiányában – elveszítjük az élet biztonságát.

A kereszt éppen annak a jele, hogy a bűn legyőzött. Mert „*bűneinket maga (Krisztus) vitte fel a fára!*” Ha a büntetés-végrehajtás eszköze a kereszt, akkor Krisztus, aki nem ismert bünt, csakis mások bűne miatt szenvedett rajta. Mert Ő nem azért jött, hogy eltörölje a törvényt, hanem hogy betöltse. Jogi értelemben kétféleképpen lehet a törvényt betölteni. Egyrészt úgy, hogy az ember betartja a törvényt, és mindennek eleget tesz, amit az előír. Hallatlan nehéz és fáradságos, belső erőt igénylő feladat ez. Még ha az emberi törvények maradéktalan betartására gondolunk is, látjuk, hogy híjával vagyunk a tökéletességnek. Mert ki

az, aki soha nem szegett meg egyetlen közlekedési szabályt sem, s mindig mindenben követte az iskola házirendjét? Azt hiszem, hogy ha az emberi szabályrendszereket nem tudjuk betartani, akkor még inkább küzdünk az Isten akaratának megtartásával. Másrészt úgy lehet a törvényt betartani, hogy ha megszegjük, akkor elszenvedjük az érte járó szankciót, büntetést. Egyszerű példával, ha tilosban parkoltam, akkor befizetem a pótdíjat, mert a törvény azt írja elő. Vagy, ha gyilkossá lettem azért, mert az indulataimat nem tudtam fékezni, akkor a lelkiismereti gyötrelmeken túl elszenvedem a szabadságvesztést is.

Tehát Jézus úgy töltötte be a törvényt, hogy bár Ő hangsúlyosan megmutatta, hogy a törvény betöltése a szeretet, mégis a hiányt, amely az emberi bűneink miatt úrként tárogott az Istennel való kapcsolatunkban, a büntetés elszenvedésével pótolta. A teológia nyelvén ezt nevezzük helyettes szenvedésnek. Pál apostol is használja a bűnös adósság megfizetésének képét is. A kereszt tehát annak a jele, hogy valaki azzal betöltötte a törvényt, hogy elszenvedte a büntetést. S ezzel megszabadít a büntetéstől való félelem terhétől is, s valami egészen fantasztikus, új bizalmat ébreszt.

Biztos mindannyian emlékezünk olyan gyermeki esetekre, amikor szüleink jogosan meg akartak büntetni. S közben mégis másképp cselekedtek. Elmaradt a pofon, a sarokba állítás, vagy a játéktól való eltiltás. De szívében mégis ottmaradt a bizonytalanság: vajon egy kicsit később nem fogjuk-e azt megkapni? A kereszt éppen annak a záloga, hogy a büntetést NEM FOGJUK KÉSŐBB MEGKAPNI! Ezért azt a belső lelki örömet és szabadságot biztosítja, amely új bizalmat ébreszt. Nem sanda félelemmel nézünk a mennyei Atyánkra, nem tudván, mikor kapunk tőle egy pofont, hanem feltétlen bizalommal, és új engedelmisséget teremtő hálával.

Emlékeztessen minden kereszt Krisztus szabadítására és fakadjon ebből megújult gondolkodás, bizalmas, új élet!

Bence Imre

Lelkészválasztás a Budavárban

A Balicza Iván nyugdíjba vonulása miatt megüresedett lelkészi állást ebben az esztendőben kívánjuk betölteni. A lelkészválasztási folyamatot már korábban elindítottuk. 2015-ben elfogadta a közgyűlésünk a díjlevelet, amely rögzítette azt, hogy mit várunk a lelkészünktől, s milyen feltételeket tudunk neki és családjának biztosítani. Akkor döntöttünk arról is, hogy meghívással töltjük be a lelkészi állást. A lelkészválasztás folyamatát a műemlék lelkészlakás felújítása miatt tavaly félbeszakítottuk, azzal a reménnyel, hogy az új lelkész megválasztását idén folytatjuk.

Az elmúlt években több lelkészt hívtunk meg vendég-szolgálatra. A presbitérium nagy többséggel egyetértett azzal, hogy a lelkészek közötti harmonikus együtt-munkálkodás legyen továbbra is az egyik legfontosabb döntési szempont. A januári presbitéri gyűlésen meghatároztuk a lelkészválasztás menetét, miszerint a februári gyűlésünk jelöltet/jelölteket nevez meg. S miután a püspök úr nyilatkozik a jelölt választhatóságáról, február és március folyamán ismerhetjük meg.

A presbitérium úgy döntött, hogy április első keddjén a – képviselőtestületi gyűlés időpontjában tartott – közgyűlésen választjuk meg az új lelkészt, aki július végén, augusztus elején áll majd munkába.

A választáson azok az egyházközségi tagok vehetnek részt, akik névsorunkban szerepelnek, nagykorúak, és 2015. évben nevesített adománnyal, egyházfenntartási járulékkal hozzájárultak az egyházközségünk működéséhez. Amennyiben ezt valaki elmulasztotta, 2016 februárjában még pótolhatja visszamenőleg a befizetését. Február végén véglegesítjük a választók névjegyzékét, amely március folyamán a Lelkeszi Hivatalban megtekinthető lesz.

A választás előtt a jelölt bemutatkozását közzé tesszük, és a gyülekezeti hétvégén Piliscsabán, és egy vasárnapi istentiszteleten is lesz mód a jelölt személyes megismerésére.

A 2016. február 2-án tartott presbitéri gyűlés – amelyen az egyházmegye elnöksége nevében Némethyné Uzoni Hanna egyházmegyei felügyelő elnökölt – egyhangúan elfogadta az elnökségnek azt a javaslatát, hogy a lelkészválasztásra egy jelöltet állítson a gyülekezet Péter Zoltán – jelenleg ceglédi lelkész – személyében.

A presbitérium látása szerint az egyik döntő szempont, hogy csak összefogással és békességben tudnak a lelkészek hatékonyan együtt dolgozni. Ezért a presbitérium kérésére Bence Imre és felesége egy hosszabb levélben fogalmazta meg gondolatait azzal kapcsolatban, hogy miért tudnának együtt dolgozni a többiek által ismert jelölttel.

Ennek a levélnek egy részletét közöljük most. A személyes hangú levél részleteit tartalmilag nem, de formailag egy kicsit megváltoztattuk:

„Péter Zoltánt teológus hallgatóként ismertem meg. Abban az évben, amikor mi idekerültünk, éppen németországi ösztöndíjon volt. Korábban is aktív tagja volt a gyülekezetnek, de ösztöndíja miatt csak a szemeszterek szünetében találkoztunk. Hazatérése után pedig volt egy olyan időszak az életében, amikor még – technikai okok miatt – nem tudta folytatni tanulmányait, illetve megélhetéséhez támogatásra

volt szüksége. Így egy éven keresztül a gyülekezetünk diakóniai munkása volt, hogy ne segínyt, hanem munkabért kaphasson hivatalosan. Akkor alakította meg – javaslatomra – a presbitérium a diakóniai munkatársi állást, amelynek a részleteit, feladatait Zoltánnal dolgoztuk ki. Ő mint a gyülekezet ifise jól ismerte a gyülekezetet, és nagyon nagy szívvel és odaadó lelkiülettel kezdett bele az öregek látogatásába és gondozásába is.

Az ötöd év elvégzése után számára még döntési lehetőség volt, hogy vállalja-e a hatodévet, a gyakorlati képzést, vagy sem. (Ő még ötéves képzésre jelentkezett, és ezért nem volt kötelező számára a hatod év.) S akkor, bár megtehetette volna, hogy felszentelteti magát, vállalta a gyakorlati képzésnek azt a formáját, amely a gyülekezeti élet apró részleteibe vezette be hallgatókat. Így a diakóniai munka után még egy évet gyülekezetünkben töltött, s a gyülekezeti gyermekmunkában, az ifjúsági feladatokban és a gyülekezeti élet minden területén tanulásra készen, de ugyanakkor hallatlan odaadóan vett részt. A FiFe, a Szőlőszem, a Fészekrakó kör, a Családos délutánok elképzelhetetlenek voltak nélküle, és eközben az idősekre is odaadással figyelt. Időközben menyasszonya, Mesteri Rita is tagja lett gyülekezetünknek, és együtt jelentettek áldást közösségeinknek. Esküvőjük is a templomunkban volt. Zoltán aktív tagja volt az ifinek és segítette a nürnbergi testvér-gyülekezeti kapcsolatot. Bátran merem állítani, hogy a testvér-gyülekezeti kapcsolat egyik fénykora általa valósult meg. Mentora voltam. Tapasztalatom az volt, hogy tanulásra kész, fejlődésre nyitott és a közös szolgálatra alkalmas ember.

Amikor jelöltnek gondoltuk őt is, akkor elsősorban az fogalmazódott meg bennem, hogy

- benne egy olyan lelkiismeretes lelkészt kapna a gyülekezet, aki a már letett alapokra újat hozva tudna építeni.

- benne olyan lelkészt kapna a gyülekezet, aki hűséges, érzékeny az emberi gondokra, hisz ahonnan jön, ott ezt tanulta meg.

- benne olyan lelkészt kapna a gyülekezet, aki tisztában van magával, és az együtt munkálkodás szép példáját lehetne megélni a többlelkészes gyülekezetben.

- egyszerű, tiszta gondolatokat közvetítő igehirdetési biblikus gondolkodásáról tanúskodnak.

- ő olyan lelkésze lehet a gyülekezetnek, aki az egész családjával együtt – s négy gyermeknél ez sokat jelent – szolgálja az Urát.

- mivel most is mentálhigiénés tanulmányokat folytat, ezért a lelkigondozásra és a lelki vezetésre is fogékony és nyitott lelkészt kapnánk személyében.

- mivel felesége a pedagógusi végzettsége mellett képzett hitoktató is, a hitoktatás és a gyermekmunka közös szolgálatukban erősödhetne.”

Péter Zoltán személyes bemutatkozására 2016. március 13-án a gyülekezetünk Piliscsabán tartott hétvégéjén, illetve 2016. április 3-án a gyülekezeti istentiszteletek keretében kerül sor.

Az általa írt személyes bemutatkozást – amelyet ez után a presbitéri gyűlés után tudunk csak kérni tőle – a lehető legszélesebb körben fogjuk terjeszteni.

Az Egyházközség Elnöksége

TEOLÓGIA MINDENKINEK**A húsvét előtti és utáni
vasárnapokról**

Ősi, és legfontosabb ünnepünk a húsvét. Fölfoghatatlan mélysége van a halálás csöndnek szombaton, és gyönyörű lelki magasságokba képes emelni a vasárnap hajnali feltámadás-liturgia, ahogyan a várakozás sötétben pislákoló gyertyáit váltja a beömlő és dicsőséggel szerzteáradó reggeli napsugarak fénye, és közös énekehangunkkal együtt betölti a templomot.

Hatalmas dolog ez. Az ókorban a katekumeneket (hittanulókat) szombat éjszaka keresztelték meg. Tehát az ő Krisztus-beavatásuk egyben a feltámadott Úr ünnepe is lett, hogy a szombat éjjel meghalt óember után bennük is megszülessen az új ember, és teljessé lehessen az új élet Krisztusban. Egyáltalán nem csodálkozom rajta, hogy az évszázadok folyamán az ünnep előtti és utáni vasárnapok jelentősége egyenként, külön is saját tartalommal bővült, és ezek mind spirituális állomások, amelyek a húsvét lelki átélésében segítenek. Ahogy a testben vett bűjt is...

Ezek a vasárnapok jobbra az introitus (bevezető) zsoltárok kezdetéről kapták neveiket, evangélikus egyházunkban e nevek fordítás és változtatás nélkül fennmaradtak.

Így a böjti vasárnapok a következők:

INVOCAVIT *me et ego exaudiam eum – Hozzám kiált, és én meghallgatom őt.*

REMINISCERE *miserationum tuarum, Domine – Emlékezz meg, Uram, a te könyörületeredről.*

OCULI *mei semper ad Dominum – Szemeim mindig az Úrra tekintenek.*

LAETARE *Jerusalem: et conventum facite omnes qui diligitis eam – Vigadj Jeruzsálem: jöjjetek össze mindnyájan, kik szeretitek őt.*

JUDICA *me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta – Szolgáltass nekem igazságot, Istenem, kelj védelmére ügyemnek az istentelen nemzetséggel szemben.*

PALMARUM – *Virágvasárnap – Jézus bevonulása Jeruzsálembe.*

A nagyböjt időszaka negyven napot ölel föl. Erről a számról rögtön eszünkbe jut, hogy Jézus negyven napig böjtölt a pusztában, mielőtt messiási munkáját megkezdte, s ez a böjt is része megváltó munkájának, hiszen a lelki megpróbáltatás mellett a fizikai nélkülözést is átéli benne a testté lett Ige. Erre utal az is, hogy az első böjti vasárnap (*Invocavit*) olvasmánya és textusa az óegyházi hagyományban a bűnbeesés (1Móz 3, 1-13) és Jézus pusztai megkísértése (Mt 4, 1-11). A negyven napról még további asszociációink is akadhatnak, és mind gazdag gondolatissággal támogatják meg számunkra ezeket a napokat. Például Mózes szintén negyven napot töltött böjttel a Sinai-hegyen, mielőtt a Tízparancsolatot megkapta. Ugyanígy sokatmondó, hogy Jónás próféta negyven napos

kegyelemidőről beszélt Ninive város bűnös lakóinak, azok pedig valóban böjttel és bűnbánattal töltötték azt. Meg is menekültek. Erre utal Jézus, amikor azt mondja a sokaságnak, hogy nem adatik nektek más jel, mint Jónás jele (Lk 11, 29-32).

A húsvét utáni vasárnapok:

QUASI MODO GENITI *infantes, rationabile, sine dolo lac concupiscite – Mint a most született kisdedek, ám értelmeselek, hamisítatlan tej után vágyódjatok*

MISERICORDIA DOMINI *plena est terra – Az Úr irgalma betölti a földet*

JUBILATE *Deo omnis terra – Örvendj, egész föld, az Istennek*

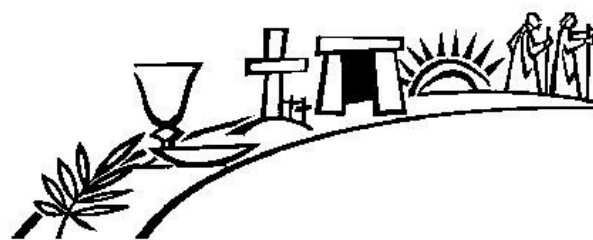
CANTATE *Domino canticum novum, quia mirabilia fecit – Énekeljete az Úrnak új éneket, mert csodákat cselekedett)*

ROGATE – *Imádkozzatok*

EXAUDI *Domine vocem meam, qua clamavi ad te – Halld meg, Uram, szózatomat, mellyel hozzád kiáltok*

Ezek a vasárnapok (Mennybemenetel ünnepével kiegészülve *Exaudi* előtt) markánsan a kegyelem, és az afölött érzett hála köré csoportosulnak témájukat, fókuszukat tekintve. Előkerül az öröm, az ujjongás mellett azonban az is, ahogyan az ősegyház megkezdte várakozását Jézus visszatérésére. Am közben a megígért és valóban elküldött Pártfogó, a Szentlélek segítségével épülni kezd Krisztus egyháza lelki értelemben is, mint újjáteremtett, megszentelődésre szánt emberek közössége. Az ünnepkör utolsó vasárnapján (*Exaudi*) az új szövetség tölti be látásunkat, hallásunkat (akinek füle van...), amelyet Isten Jézusban kötött velünk. Azt is mondhatjuk, hogy az üdvterv, Jézus megváltói végzésének erre a fázisára „helyezi föl a koronát”, foglalja össze azt. Ilyenkor érezzük, hogy mekkora lelki utat jártunk be *Invocavit*-tól *Exaudi*-ig Jézus lépteinek nyomán. Természetesen szó sincs arról, hogy az út itt véget ér, hiszen Jézus visszatérésére ugyanúgy várunk mi is, mint az első keresztyének. Tekinthejtük ezt további kegyelmi időnek, hogy életünk vitorlájába mind jobban befoghassuk a Szentlélek fuvallatát.

Liszka Viktor Gábor

A házasság ünnepe

Bálint napon – amely idén vasárnapra esik – egy új alkalmunk, találkozási lehetőségünk lesz a gyülekezetben: a jegyes- és házaspárokat várjuk nagyon sok szeretettel. Azokat, akik hosszú évtizedek óta járják a házasság útját, s azokat is, akik még alig indultak el rajta.

Ezen a napon megvan ennek az alapja, hisz Bálint a katolikus egyházban a szerelmesek védőszentje. Bálint/Valentin a Kr. u. 3. század vége felé élt, amikor a Római Birodalom igen meggyengült. A császár – hogy a haderejét biztosítsa – megtiltotta a fiatal férfiak katonaság előtti házasságkötését. A Terni püspökeként szolgáló Bálintról az maradt fenn, hogy ő a szerelmesek pártfogója volt, s a császári rendelkezéssel nem törődve titokban esketett. Ő esketett meg először pogány férfit egy keresztyén nővel. A leírások szerint, amikor fogságba vetették, akkor a börtönőr vak lányának a szeme-világát adta vissza. S a kivégzése előtt a lánynak írt búcsúlevelét e szavakkal fejezte be: *A te Bálintodtól!* Egyesek szerint kettőjük között lágy érzelmi szál alakult ki, mások azt tartják, hogy csak a Krisztusi szeretet vezérelte Bálintot. Erre már nehezen tudnánk fényt deríteni, de azt tudjuk, hogy a szerelmesek védőszentjének napján mi is komolyan vehetjük azt az áldást, amellyel a házasságunkba indultunk. Hogy ez egy-két éve vagy negyven ötven éve történt, az teljesen mindegy. S az, hogy az Isten igenli a házasságot és a boldog családi életet, az erőforrásunk lehet. Ezért várunk szeretettel minden házaspárt erre az alkalmunkra.

Szerelem a Bibliában – szenvedély vagy szeretet?

„Tégy engem mint pecsétet a szívedre, mint pecsétet a karodra! Bizony, erős a szeretet, mint a halál, legyőzhetetlen a szenvedély, akár a sír. Úgy lobog, mint a lobogó tűz, mint az ÚRnak lángja.” (Én 8,6)

A Biblia szerint sorsunk Isten kezében van, nem ismeretlen és rajtunk kívül álló hatalmak, például szerelem szeszélyében, ahogy a romantikus szerelmesek gondolják. A szerelemben és a házasságban is Isten lényét kell tükröznünk – írja Dr. Pálhegyi Ferenc, a Keresztény Házasság című könyv szerzője. Ezzel a következtetéssel aligha lehet vitába szállni, a Biblia szerelem-ábrázolása mégis sok kérdést vet fel. Amikor ugyanis konkrét szerelmi történetről esik szó a Szentírásban – jelesül az Énekek Énekében – az éppen arról a szenvedélyes szerelemről dalol, meglehetősen zavarba ejtően, amelytől a fenti idézet is óva int. Mit tanulhatunk Isten minden emberi értelmet meghaladó szeretetéről párkapcsolatainkra, házasságunkra vonatkozóan, és mivé válhat a földi szenvedély, ha Isten vagy Jézus a címzettje?

A Házasság Hete – és a fiatalokhoz talán közelebb álló Valentin nap – környékén különösen aktuális lehet a biblikus szerelemről elmélkedni, ám nagy kihívás is: hiszen a Biblia korában a házasság egész másképp festett, mint a mai romantikus házasság-esszmény. A családok és kisebb közösségek szoros mezőgazdasági egységet alkottak, amelyekben az utódnemzés a közösség fennmaradása és a munkakerő-utánpótlás szempontjából elsődleges volt, így a

házasság és a gyermekek születése is egyfajta hasznossági elven alapult. Az elsőprő erejű és kizárólagos romantikus szerelemről az Énekek Énekében olvashatunk. Ez a könyv egyes értelmezők szerint Isten és a népe közötti viszony allegóriája, míg mások szerint a dalok eredetileg valóban szerelmes, lakodalmi énekek voltak. Az allegorikus ábrázolás jogos felvetés, hiszen amikor a Biblia szerelemről beszél, általában Isten választott népe vagy Krisztus iránti szeretetét hivatott kifejezni, és ezt a hagyományt visszük tovább ma is, amikor az egyházra tekintünk Krisztus jegyeseként. De ugyanígy elképzelhető az is, hogy az Énekek Éneke esetében valóban profán dalgyűjteményről van szó, amely az emberi hűséget és összetartozást énekl meg.

A Szentírásból talán az egyik leggyakrabban kölcsönzött szerelmes idézet Ruth könyvében olvasható: *„ahová te mégy, oda megyek, ahol te megszállsz, ott szállok meg; néped az én népem, és Istened az én Istenem.”* (Ruth 1,16) Ugyan ezek a szavak nem férfi és nő, hanem Ruth és az ő anyósa közt hangzanak el, valóban szépen leírják azt a vágyott elköteleződést és ragaszkodást, amelyre a mai romantikus szerelem és házasság is épít.

Pál apostol szeretet-himnusza a másik gyakran idézett „szerelmes vers” a Bibliából, ám ez a gyönyörű szakasz sem tekinthető párkapcsolati kézikönyvnek, hiszen a keresztyén ember vágyott létállapotát jeleníti meg, melyben az Isteni szeretetet állandó valóságként megéli és mindenki felé közvetíti, éppen ezért távol áll a romantikus szerelem kizárólagosságot követelő és adó viszonyától.

Mint sok más mai témával, a szerelemmel kapcsolatban sem találunk tehát konkrét receptet a Bibliában. Találunk viszont általános érvényű mintákat Isten szeretetéről, amelyet megtapasztaló és megélt hívőkként példaként vehetünk, és földi viszonyainkat tekintve a velünk legszorosabb kötelékben lévő emberrel – szerelmünkkel – tökéletesíthetünk és mélyíthetünk el, például a szövetségben és az alázatban, a hűségben és a feltétel nélküliségben.

Az oly gyakran lenézett evilági „szenedélyből” viszont megtanulhatjuk, hogyan lehetséges a szerelemhez hasonló szenvedéllyel hálát adnunk és ujjongó énekkel hirdetni Isten dicsőségét, ahogyan azt a középkori misztikusok tették: *Jézus édes emlékezet / te adsz szívünknek örömet. / Se méz, se semmi nem lehet / jelenlétednél édesebb.* (Szent Bernát ujjongása Jézus nevére Babits Mihály fordításában).

Az Amor Sanctus legszebb példáit tehát a középkori himnuszok köztészetben találjuk. Ezek a szerzetesköltők szent szerelemmel égtek Krisztus iránt és úgy tartották, hogy ebben a kapcsolatban az ő egyéniségüknek és vágyaiknak is teljesen fel kell oldódnuk, hogy krisztusi módon tudjanak szolgálni. Főként a középkorban hatott ez az elképzelés, és nyomát számos gyönyörű dal őrzi. Ám ez az „égi szerelem” a protestáns egyházi énekekben is tetten érhető, például 381-es számú evangélikus éneken:

*Jézusom, Krisztusom, Én szerelmesem!
Lelkem téged vajon Hol is keressen?
Szép Napom, vesd reám a te fényed,
Nélküled a földön nincsen élet!*

E s e m é n y n a p t á r 2016. B Ö J T – H Ú S V É T

Invocavit – Böjt 1. vasárnapja Február 14.

Délelőtti istentisztelet a szokott rendben

16.00 – Házasság ünnepe

Házaspárok és családok

Program:

16.00 – Igei köszöntés – az ünnep megnyitása

16.30 – Házaspároknak: A kötődés kifényesítése, azaz: mi élteni a kapcsolatomat? (előadás megbeszéléssel)

Előadó: *Vizy Zsuzsa* családterapeuta

Gyermekeknek, fiataloknak: társasjátékklub és játszóház az alagsorban.

18.00 – Áldó istentisztelet a templomban

Igét hirdet: *Bence Imre*

Szolgálatot végez a *Budavári Gospel Kórus*

Az istentiszteleten a házaspárok áldásra járulhatnak az oltárhoz!

19.00 – Agapé – sütemény, koccintás és

kötetlen beszélgetés

Február 17. szerda

18.30 – Fügefa – felnőtt oktatás és közösség

Témánk: A hit megéléséről (a jó tettek helye az életünkben)

Reminiscere – Böjt 2. vasárnapja Február 21.

Istentisztelet a szokott rendben

Szupplikáció – *Barcsik Zoltán* az Evangélikus Hit-tudományi Egyetem V. éves teológusa lesz az igehirdetőnk a 11.00 és a 18.00 órákor kezdődő istentiszteleten, és Budagyöngyén!

Adományokat a lelkészképzés támogatására gyűjtünk.

Oculi – Böjt 3. vasárnapja Február 28.

Istentisztelet a szokott rendben

A 11.00-kor kezdődő istentisztelet után közös kávézás a kápolnában

19.00 – Férfikör

Március 1. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

Laetare – Böjt 4. vasárnapja Március 6.

Istentisztelet a szokott rendben

16.00 – Családos délután

– Kisgyermekes családok találkozója

Témánk: Gyermekek Jézus körül – interaktív alkalom gyermekeknek és szüleiknek

18.00 – Orgonazenés áhítat

Bán István orgonaestje

Március 7. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem

Téma: Luther vagy Melancton?

A magyarországi reformáció hagyományai

Előadó: *dr. Monok István* Széchenyi-díjas irodalom- és művelődéstörténész, egyetemi tanár, az MTA Könyvtárának főigazgatója

Március 11-13.

„Ti azonban szent nemzet vagytok!” címmel **gyülekezeti hétvégét tartunk Piliscsabán** a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban.

Áhítatok, előadás, közös játékok, nagy éneklések.

Előadás a Reformáció és nemzet témakörből.

A hétvégénken szolgálatot végez és bemutatkozik a gyülekezeti lelkészi állásra jelölt *Péter Zoltán* ceglédi lelkész is.

A program **11-én pénteken 18.00-kor** vacsorával kezdődik, és **13-án vasárnap 12.00-kor** ebédrel fejeződik be.

Jelentkezni lehet a Lelkészi Hivatalban **március 6-ig**. Részvételi díj a teljes hétvégére (szállás és étkezés)

7.000 Ft/fő, 0-3 éves korig ingyenes,

3-10 éves korig pedig 3.500 Ft/fő.

Igény esetén kedvezményeket tudunk biztosítani!

Judica – Böjt 5. vasárnapja Március 13. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó kör – fiatal házások és

házasságra készülő fiatalok köre

Témánk: Értékrendi különbségek

Március 16. szerda

18.30 – Fügefa – felnőtt oktatás és közösség

Témánk: A hit megvallásáról (szavak és jelképek)

Március 18. péntek 16.30 – Ökumenikus keresztút

Katolikus, evangélikus és református

gyülekezetek közös lelki útja

Találkozás a Horváth-kertben!

Március 19. szombat

Egyházmegyei hittanverseny

a Szentendrei Egyházközségben

Palmarum – Böjt 6. vasárnapja Virágvasárnap – Március 20.

Istentisztelet a szokott rendben

„Fénylik immár az ő zászlaja”**Nagyheti evangélizáció**

egy középkori himnusz szövege alapján

Március 21-24-igHétfő **18.00** – *Hogy bűnünknek legyen ára* – igehirdetésKedd **18.00** – *Minket megtisztíta* – igehirdetésSzerda **18.00** – *Pokol hatalmát megtöré* – igehirdetésNagycsütörtök **18.00** – *Egyetlen váltság Ő nekünk* –
igehirdetés és úrvacsoraosztás

Istentiszteletünkön felelevenítjük a lábmosás liturgiáját!

Nagypéntek**Március 25.**Istentiszteletek a Várban**9.00** – *Bence Imre***11.00** – *Bencéné Szabó Márta***18.00** – *Bence Imre*Budagyöngyén**9.00** – *Bencéné Szabó Márta***Húsvét****Március 27. vasárnap**Istentiszteletek a Várban**5.00** – Feltámadás liturgiafelnőttek keresztségével és konfirmációjával
és úrvacsorával – a kibővített *Schütz kórus*
szolgálatávalA feltámadás liturgia után közös húsvéti
reggelire várunk mindenkit**9.00** – *Bence Imre***11.00** – *dr. Fabinyi Tamás***18.00** – *Bence Imre*Budagyöngyén**9.00** – *dr. Fabinyi Tamás***Húsvét 2. napja****Március 28. hétfő**Istentiszteletek a Várban**9.00** – *Bencéné Szabó Márta***11.00** – *Liszka Viktor***18.00** – Kivételesen **nem** tartunk istentiszteletet!Budagyöngyén**9.00** – *Liszka Viktor***Quasi modo geniti****Húsvét utáni 1. vasárnap****Április 3.**

Istentiszteletek a szokott rendben

Budagyöngyén **9.00**-kor és Budavárban **11.00** órakor
igehirdetéssel szolgál *Péter Zoltán* ceglédi lelkész.**16.00** – Családos délután –

Kisgyermekes családok találkozója

Témánk: Új reggel virrad!

A húsvéti öröm megélése kicsikkel
és nagyokkal.**18.00** – Orgonazenés áhítatVendégünk: *Almásy László Attila*
ogonaművész**Április 4. hétfő****19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem

Téma: Shakespeare és az angol Biblia

Előadó: *dr. Fabiny Tibor* irodalomtörténész
professzor**Április 5. kedd****18.00** – Bibliaóra**19.00** – Lelkészválasztó közgyűlés**Április 6. szerda****18.00** – Jótékonyági hangverseny

a Szilágyi Erzsébet Gimnázium és a Buda-

vári Egyházközség szervezésében

Rouen művészeti szakközépiskolájának kó-

rusa, vezényel *Pascal Hellot*

Adományokat a munkácsi magyar nyelvű

gimnázium támogatására gyűjtjük.

Misericordia Domini**Húsvét utáni 2. vasárnap****Április 10.**

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet –a *Gospel kórus* szolgálatával**19.00** – Fészekrakó kör – fiatal házások és

házasságra készülő fiatalok köre

Témánk: Mindig együtt – önállóság és függőség

Jubilate**Húsvét utáni 3. vasárnap****Április 17.**

Istentiszteletek a szokott rendben

Április 20. szerda**18.30** – Fügefa – felnőtt oktatás és közösség

Témánk: A hitünk, mint a változó hold

Konfirmáció**Április 23. szombat****16.00** – Egy csapat vagyunk –

a konfirmandusok bemutatója

Cantate**Húsvét utáni 4. vasárnap****Április 24.**

Istentiszteletek a szokott rendben

11.00 – Konfirmációi istentisztelet

Utána kávézás a kápolnában

19.00 – Férfikör**Április 30. szombat****10.00–17.00 Gyülekezeti piknik**Egy vidám, kötetlen gyülekezeti találkozóra várunk
mindenkit a *Madocsai család* telkére! Helyszín: Gö-
döllő, Hegy u. 22.

(a TV toronyhoz vezető út a Hegy utca)

Jelentkezni lehet a Lelkészi Hivatalban április 24-ig.

Rogate – Húsvét utáni 5. vasárnap Május 1.

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – Családos délután –

Kisgyermekes családok találkozója

Témánk: Ki a család legfontosabb tagja?

Anyák napi köszöntő és interaktív foglalkozás

18.00 – Orgonazenés áhítat

Vendégünk: *Róth Márton* orgonaművész

Május 2. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem

Téma: Jog és erkölcs – Vladár Gábor példamutatása

Előadó: *dr. Trócsányi László* igazságügyi miniszter

Május. 3. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

Mennybemenetel ünnepe

Május 5. csütörtök

Istentiszteletek **11.00** és **18.00** órakor

Exaudi –Húsvét utáni 6. vasárnap

Május 8.

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó kör – fiatal házasok és

házasságra készülő fiatalok köre

Témánk: Az esküvői liturgia jelképrendszere

Május 14. szombat

19.00 – Ökumenikus ifjúsági zenés istentisztelet

(szervezés alatt)

Evangélikus műsorok a médiában

Március 6. Duna Televízió – Evangélikus riportok

Március 20. Duna Televízió – Útmutató

Március 20. Duna Televízió – Evangélikus magazin

Március 20. Duna Televízió 11 óra – Virágvasárnapi evangélikus istentisztelet közvetítése Kaposvárról

Március 27. Húsvét Duna Televízió – Evangélikus ifjúsági műsor

Március 7. Kossuth Rádió

13.30 – Erős vár a mi Istenünk! – evangélikus félóra

Március 21. Kossuth Rádió

13.30 – Erős vár a mi Istenünk! – evangélikus félóra

Március 25. Nagypéntek Kossuth Rádió

10.04 – Nagypénteki evangélikus istentisztelet közvetítése Soltvadkertről

Pihenés Badacsonyörsön

A Budavári Egyházközség pihenőházában nyaralási lehetőség van. A 2+2 férőhelyes teljesen felszerelt házban, szép környezetben, jó kirándulási útvonalakat nyújtó környéken ajánljuk a szálláslehetőséget. Az egyházközség tagjai kedvezménnyel vehetik igénybe a pihenőházat. Érdeklődni *Bencéné Szabó Márta* lelkesznél lehet (20/824-3057).

Köszönet és kérés

Köszönjük mindenkinek, hogy támogatta Alapítványunkat az SZJA 1% felajánlásával! Kérjük, hogy az adóbevalláskor idén is gondoljon alapítványunk működésére és az Evangélikus Egyházra, bátorítsa hozzátartozóit, ismerőseit is a 2 x 1% felajánlására!

A Magyarországi Evangélikus Egyház kódja: **0035**
A Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány adószáma: **18007545-1-41**

A felajánláshoz szükséges formanyomtatvány a NAV honlapjáról letölthető, illetve a templom bejáratánál – kitöltve – megtalálható! Köszönettel: az *Alapítvány Kuratóriuma*

Lelkészi Hivatal

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

Samu Piroška irodavezető

Kövesy Emese gazdasági vezető

hétfő-péntek: 9.00-13.00

☎ és fax: **356-97-36**

web-lap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: budavar@lutheran.hu

Bence Imre – igazgató lelkész, esperes

Fogadóóra: kedd 15.00-18.00;

szerda és csütörtök 9.00-13.00

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Bencéné Szabó Márta – lelkész

Fogadóóra: kedd 11.00-13.00

Liszka Viktor – beosztott lelkész

Fogadóóra: hétfő 9.00-11.30

és péntek 9.00-13.00

e-mail: viktor.liszka@lutheran.hu

dr. Fabiny Tamás – püspök

e-mail: tamas.fabiny@lutheran.hu

dr. Pócze Tibor – felügyelő

e-mail: aszodipocze@t-online.hu

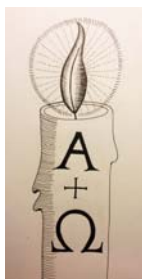
Király Ilona

Ima

Egy halk imára kulcsolom kezem:
Te légy velem
én Istenem a nehéz válaszüton.
Úgy vajúdom.
Te mutasd meg, merre kell, hogy menjek,
hisz a könnyek
hiába peregnek le az arcomon,
a harcomon
nem könnyítenek.

Csak Te adhatsz megnyugvást.
Kérlek hát folyvást,
vedd a kezedbe reszkető kezem,
az életem,
hogy kövessék teljes bizalommal,
s nyugalommal
nézhessek a kétes holnapok elé.

Az ég felé
tekintve, Rád merjem bízni életem...
Te légy velem!

Gerő Sándor

Megváltóm él

A szenvedő Jób hitvallását
véstem a szívembe.
„Mert tudom, hogy az én megváltóm él!”
Azért bízom Benne.

Ki egykor Golgota kopár ormán
keresztfán vérezett,
győztesen ült a Felséges jobbára,
és Úr minden felett.

Egyetlen szava véget vet az éjnek
ha fényben megjelent.
Idő és tér korlátait ledönti
S fogad a végtelen.

Az én igém

„Amit pedig szóltok vagy cselekesztek, mind az Úr
Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Isten-
nek őáltala.” (Kol 3,17)

Sokszor gondolkozom rajta, hogy szavaim, tetteim párhuzamba állíthatóak-e Krisztussal és az Istenben bízó élettel. Az embereknek, világnak való megfelelés markánsan jelen van világunkban, de vajon hangsúlyosabb-e életünk Ige szerint való vezetése? Hiszen ha komolyan veszem Istent, akkor csak az számít, amit felé fordulva mutatok a világnak és neki. A megfelelés sokszor kényszer a világ felől, sokszor érezhetjük kényszernek Isten felé is. Megtettem-e? Helyesen csináltam-e? Ellenálltam-e? Cselekedeteink és életünk saját magunk általi mérlegre tétele azonban tévútra visz – nem érdemeim szerint kaptam a megváltást. Az apostol figyelmeztet is: minden szó és tett Jézus nevében történjen.

Ez önerőből elérhetetlen, ezért az elismerés iránti vágyat felül kell hogy írja az ige másik mondanivalója: az Isten iránti hála. Hiszen ha saját magam próbálom meg elítélni vagy felmagasztalni önmagam, elvesztem. Ha minden hibámra két „jócselekedet” keresek, régen rossz. A minden tettem és cselekedetem utáni hálaadás azonban olyan ajándék Istentől, amelyet Krisztus vívott ki nekem is, amivel felszabadít arra, hogy az életem Jézus nevében éljem teljesen, ez pedig nem büszkeséggel, hanem Isten iránti hálával tölthessen el.

A Krisztus követése pedig így meglátszódik rajtam, ami reményem szerint Istennek és embernek egyaránt tetszővé formálja életem. Ebben sokszor megbicsaklik az ember, de hiszem, hogy ezek a kihívások is az Isten felé fordulást szolgálják számomra is. A feladat tehát nehéz, de ez a szépsége is egyben. Az erőt pedig a megváltottságba való bizalom adja, mert tudjuk és kérjük, Isten nem vétkeink és bűnösségünk, hanem hitünk szerint tekint ránk. Ezt a bizalmat és Isten féltő szeretetét kívánom minden testvéremnek!

Hegyi András

REFORMÁCIÓ ÉS NEMZET

A lutheri reformáció 500. évfordulójára készülve a Magyarországi Evangélikus Egyház a 2016. évet a „Reformáció és nemzet” évének jelölte ki. Idei négy számunkban az egyetemes és magyar evangélikusság nemzetben betöltött szerepével és teológiai nemzetértelmezésével fogunk megismerkedni.

A nemzet szabadsága

Luther Márton *A keresztyén ember szabadságáról* (1521) című művében kifejti, hogy a hívő ember akkor válik igazán szabaddá, ha az Istenbe vetett hite segítségével képes lelkileg függetleníteni magát a világ dolgaitól. Vagyis az egyén szabadsága az Istenhez való kötelék erejétől függ. És mitől függ a nemzet mint evilági közösség szabadsága?

Érdeemes belegondolni abba, hogy fentebbi logika mentén haladva hogyan lehet szabad egy földi világban élő közösség. Egyáltalán tud-e, feladata-e a hívő embernek tenni a nemzet szabadságáért? Sok hívő adta már életét az evilági szabadságért. Március 15-ei nemzeti ünnepünkhöz közeledve felidézhetjük néhány evangélikus elődünk emlékét, akik a megtorlás áldozatai lettek. Két aradi vértanú, Dessewffy Arisztid és Leiningen-Westerburg Károly éppúgy egyházunkhoz tartozott és a bitófán végezte, mint Rázga Pál pozsonyi lelkész. Haubner Máté dunántúli és Pákh Mihály tiszai szuperintendens (püspök) két évig raboskodott várfogságban a szabadságharcban betöltött szerepéért, előbbi a hírhedt kufsteini várbörtönben. A szabadságharc két ikonikus magasztosult alakja, Petőfi Sándor és Kossuth Lajos szintén evangélikusok voltak. Kertész Botond történész *Evangélium és szabadság: Az Evangélikus Egyház Magyarországon 1848-49-ben* című könyvében részletes áttekintést nyújt a politikailag is aktív lutheránusok szabadságharcbeli ténykedéséről.

Az elődök önfeláldozó példája mára már sokak szemében kétértelművé vált, mint ahogy maguk az olyan kifejezések is, mint *nemzet, haza, hazaszeretet*. A patriotizmust sokan egybemossák a sovinizmussal, a haza vagy ország iránti tiszteletet az irredentizmussal, a nemzethez való tartozás fontosságának tudatát pedig a rasszizmussal. Ebből kifolyólag a nemzet fogalmát előtérbe helyező nacionalizmus egyértelműen csak elítélendő, negatív politikai nézetrendszer lehet, amely nem összeegyeztethető a szabadság eszményével. Holott épp ellenkezőleg, az *egészséges nemzettudat* adhatja meg az önállóságban megtestesülő szabadság kiindulási pontját valamennyi nemzet számára. A felsőbbrendűséget hirdető sovinizmus gondolata nem azonos a patriotizmus érzésével, ahogy a nemzetek felettiséget hirdető kozmopolitizmus sem azonos a keresztyén szabadság gondolatával.

Míg a kozmopolita ember nemzetektől és Isten(ek)től függetlenül akarja megélni szabadságát, a keresztyén ember Isten kötelékében törekszik ezt megtenni. Az egyénekből összetevődő nemzet úgyszintén egyszerre van jelen a világban, és ugyanakkor közössége lehet Istennel is. Mint evilági közösség nem homogének a céljai, és nem lehet lutheri értelemben tökéletesen szabad sem, hiszen a világ zajában kell helyet találnia, olykor forradalmak útján. Mint *isteni orientáltságú közösség* szabaddá válhat önmaga felajánlása, vagy egy szent küldetés teljesítése révén. Mindkét toposzra közismert példák vannak: Szent István országfelajánlása (1038) vagy a zsidó nép választottság-tudata. Megfigyelhető, hogy mindkét esetben jelen van a bizonytalan környezetben való stabilitás keresése, a múlt dolgok helyett valami állandónak a megragadása.

Összegzésképpen leszögezhetjük, hogy a nemzetek szabadságának spirituális vonzata nyilvánvalóan nem teljesen választható el a politikai vonzattól, ahogy az egyén lelke sem választható el a testétől. Isten a világba teremtette az egyéneket is, és a nemzeteket is, de azzal a feladattal, hogy már itt a földön fürkésszék az ő országát. Az egyéni keresés éppúgy elvezethet már itt a földön is a részleges szabadsághoz, mint a kollektív keresés.

Kövecses László

**Reformáció és nemzet
– személyes vallomások**

A Reformáció és nemzet évéhez kapcsolódva gyülekezeti tagjaink személyes gondolatait, érzéseit ismerhetjük meg azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy mit jelent számokra a nemzet, hogyan viszonyul egymáshoz istenhit és nemzettudat.

A nemzet – metaforikusan – személy. A személy az anyanyelvén beszél. A nemzetnek – metaforikusan – nyelve van. A személy a házában lakik. A nemzet – metaforikusan – a nyelv házában lakik. A nemzet a nyelvében, mint ember a saját házában, teljes életet él, mert házának része a nemzet nyelvén olvasható Biblia. Az ember és a nemzet teljes életéhez saját háza van szükség – szó szerint és metaforikusan is. Ennek a lehetőségét adta meg nekünk a Reformáció.

Kövecses Zoltán

Erdélyi gyökerek

Gyülekezetünk tagjai által ismert tény, hogy a magyarországi reformáció egyik bölcsője, ill. Luther tanainak egyik legelső megjelenési helyszíne a Budai Vár volt. Éppen ezért én egy másik területre, a magyarság és a reformáció kapcsolódásának egy sajátos vidékére, Erdélyre tekintek rövid írásomban.

A protestáns hit az Erdélyi Fejedelemségben terjedt el a legnagyobb mértékben (érdekesség: a Kárpát-medencei református „egyháztestek” közül a Kató Béla püspök vezette Református Erdélyi Egyházkerület mind a mai napig a legnagyobb református egyházkerület). A 16-17. században a magyarság sok tekintetben itt mentette át kultúráját, nyelvét, vallását, nemzeti identitását. Az első fejedelem, János Zsigmond uralkodása alatt született meg az Európában akkor egyedülálló vallási türelmet megfogalmazó törvény az 1568-as tordai országgyűlésen. Ennek lényege: Erdélyben mind a négy bevett vallás (római katolikus, evangélikus, református, unitárius) szabadon gyakorolható. János Zsigmond halála után tehetséges hadvezérét Báthory Istvánt (1571-1586) választották erdélyi fejedelemmé, majd 1575-ben a lengyelek királyukká. A katolikus fejedelem nagy érdeme, hogy figyelembe vette az 1568-as tordai országgyűlés döntését.

Erdély Bethlen Gábor és I. Rákóczi György uralkodása alatt (1613-1648) a magyar protestantizmus és kultúra fellelővé vált. Később is számtalan alkalommal kapcsolódott össze a nemzet függetlenségének vágya a vallásszabadság ügyével, a hős, magukat Istentől kiválasztottnak tekintett bibliás fejedelmek vezérlete alatt.

A politikán – és a magyarság megmaradásán – túl fontos kapcsolódási pontok vannak a művelődés területén is. 1526-ig Magyarországon a tudomány, a közigazgatás, az irodalom nyelve kizárólagosan a latin volt. A magyar nyelvűség elterjedése elszakíthatatlanul összefüggött a reformációval. A hithez kapcsolódó közismert munkák mellett a 16. század protestáns papjai szedték rendszerbe a magyar nyelvtant, alkották meg és formálták, finomították a magyar helyesírást, és bizonyították be fordításaikkal, hogy a magyar nyelv kifejezőkészsége nem marad el más nyugat-európai nyelvek mögött. Kalendáriumokat és világtörténeti könyveket jelentettek meg magyarul. A reformáció anyanyelv iránti elkötelezettsége adott lehetőséget a magyar nyelvű világi munkák első megjelenésére is, így például 1565-ben Németi Ferenc tokaji kapitány támogatásával Debrecenben jelenhetett meg Werbőczy Hármaskönyvének első magyar nyelvű kiadása, a „*Magyar decretum*”.

A protestáns iskolákban – és nem csak Erdélyben – a neves tudós nagyhírű prédikátorok, tanárok magas színvonalú oktatást biztosítottak (különösen nagy gondot fordítottak az elemi iskolákban az értő olvasás megtanítására). Magyarországon a reformáció hatására virágzó evangélikus és református gyülekezetek és népszerű iskolák működtek.

Végezetül álljon itt az erdélyi-partiumi gyökerekkel rendelkező Tisza család egyik 20. századi nagy alakjának, gróf Tisza Istvánnak a vallomása: „*S mi nem akkor leszünk hű követői Kálvinnak és Luthernak, ha abban követjük őket, ami gyarló, ami mulandó, amiben a kor gyermekei voltak, de akkor követjük igazán, ha abban igyekszünk nyomdokaikba lépni, ami örökbecsű. És ha ezen az úton halad a mi egyházunk, akkor igenis Krisztus tanát fogja hirdetni és semmi egyebet, Krisztus szolgálója lesz és senki másé.*”

Adja Isten, hogy ez az evangélikus egyházunkra is igaz legyen! Megújulni, Krisztussal.

dr. Birkás Antal – Birkás Szilárd

1568-at írunk, annak januárját. Ekkor tartották Tordán, a mai Erdélyben azt az országgyűlést, amely a reformáció beteljesítőjeként először mondta ki Európában a vallásszabadságot, és ismerte el a katolikus, a lutheránus, a református valamint az unitárius vallások egyenjogúságát. Ez az országgyűlési döntés lett a magja annak az egymás mellett élésnek és kölcsönös egymásrahatásnak, illetve elfogadásnak, amely lehetővé tette, hogy az akkorra Erdélybe menekülő, egyébként sokgyökerű társadalomból megújulhasson a középkori ember világa is.

A reformáció alapvetően változtatta meg Isten és ember kapcsolatát, személyesebbé, szabadabbá téve azt. A kor lutheránus embere immáron nyíltan vállalhatta vallását mint a négy bevett vallás egyikét. A hívőknek kialakult az igénye az anyanyelvű istentiszteletek hallgatására. A prédikációkban megjelentek a közösséget érintő, személyesebb összefüggések, a szentírásokat elérhetővé tették nemzeti nyelveken is.

A közösségek, és bennük az egyének identitásának megerősödése, olyan folyamatot indított el, ami aztán a nemzetek önazonosságának kialakulását elősegítette. Így azon aggodalom ellenére, hogy a megújulás a latin-központú egység, egyben Európa elveszejtését jelenti, valójában intimitáson alapuló és újjáéledő nemzeti gondolkodás alakult ki, amely paradox módon ugyanúgy egységet hozott létre: immáron a személyes közösségeken keresztül egy sokkal többnyalatú egységet.

Ábrahám Dániel

Hírek – Hírek – Hírek – Hírek

- November 20-án lelki nap volt gyülekezetünkben a II. Kerületi Ökumenikus Óvoda dolgozói számára. *Bencéné Szabó Márta*, *Bence Imre* és *Liszka Viktor* végzett szolgálatot, és *Varga Gyöngyi*, az EHE tanára tartott előadást.
- November 21-én *Bence Imre* a hivatalában fogadta testvérvárosunk, Munkács magyar nyelvű oktatásának képviselőit, akiknek ünnepélyes kezek között átnyújtotta azt az adományt, amelyet a Szilágyi Erzsébet Gimnáziummal közösen szervezett koncerten gyűjtöttünk.
- November 26-án *Liszka Viktor* beosztott lelkész sikeres parókusi alkalmassági vizsgát tett az Északi Egyházkerület bizottsága előtt.
- Advent keddein az istentiszteletet a gyülekezetünk tagjai zenei szolgálattal gazdagították. December 1-én *Miklós Dóri*, *Bagarus Anna* hittanosok és *Gábor Dániel* konfirmandus, december 8-án a német gyülekezet kamarazenekara, december 15-én pedig *Kovács Kálmán* (zongora) és *Ferenczi Zsófia* (fuvola) volt a szolgálattelvő. Az adventi orgonazenés áhítatokon *Homolya Dávid*, *Vadász Attila*, *Pálúr János* és *Bán István* játékában gyönyörködhattunk.
- December 10-én *dr. Nagy Gábor Tamás* polgármester fogadta a hivatalában a kerületi lelkészeket. Egyházközségünket *Bencéné Szabó Márta* képviselte a hagyományos adventi találkozón.
- December 22-én 'Szabad-e bejönni ide betlehemmel?' címmel a *Kaláka Együttes* adott műsort templomunkban 400 hallgató előtt. A koncert megvalósulását a Budavári Önkormányzat és a Családbarát Ország pályázat segítette.
- December 12-én *Bencéné Szabó Márta* és *Bence Imre* a borsod megyei Fancsal gyülekezetében adta át a „Fordított Mikulás” elnevezésű jótékonyági akciónk adományait, és szolgált az adventi szeretetvendégségen igehirdetéssel.
- December 13-án a Budavári Önkormányzat által szervezett koncerten *Bence Imre* szolgált adventi köszöntéssel és az adventi gyertyagyújtással.
- A *Budavári Gospel Kórus* adventi-karácsonyi koncertjén december 13-án népdalok, klasszikus karácsonyi énekek és gospelek csendültek fel templomunkban.
- December 18-án a Deák Téri Evangélikus Gimnázium karácsonyi istentiszteletén *Bence Imre* lelkész szolgált úrvacsoraosztással.
- December 20-án a munkatársak karácsonyára voltak hivatalosak azok a testvéreink, akik rendszeres önkéntes szolgálattal segítik a gyülekezetünk életét.
- December 28-án a soproni és a budavári fiatalok előszilveszterén közel 30 fiatal vett részt. A *Madocsai Csenge* és *Holger Manke* által összeállított vidám vetélkedő volt az este fő programja.
- Január 6-án *Bence Imre* a II. kerületi Ökumenikus Óvoda három protestáns csoportjának tartott vízkeresztii foglalkozást, énektanítással és vízkeresztii áldással.
- Január 7-én a Lelkészi Hivatalunkban volt a kerületi Ökumenikus Imahét megbeszélése. A gyülekezetek képviselői összeállították a hét programját.
- Január 13-án volt a Budai Egyházmegye lelkészi munkaközösségének gyűlése Budagyöngyén, amelyen *dr. Fabiny Tamás* tartott előadást az irgalmasság évéről.
- Január 14-én *Bence Imre* interaktív előadást tartott a Budahegyvidéki Gyülekezet csütörtöki alkalmán a keresztyén nevelés kérdéseiről.
- Január 16-án gazdasági konzultáció volt az egyházunk Üllői úti székházában, amelyen a gazdasági beszámolók új rendszerével ismerkedhettünk meg. Gyülekezetünket *Kövesy Emese* gazdasági vezető, *dr. Buday Tamásné* számvetőségi elnök és *Bence Imre* lelkész képviselte.
- Az ökumenikus imahét nyitóalkalmán *Bence Imre* lelkész szolgált a Margit körúti templomban. Lelkészeink a hét minden estjén részt vettek az ökumenikus istentiszteletek liturgiában. Pénteken a Mátyás templomban *dr. Fabiny Tamás* volt az igehirdető. A záró alkalomra január 24-én került sor a templomunkban, amelyen nyolc lelkész szolgált együtt, az igehirdetést *Vigassy Mihály* plébános tartotta.
- Január 19-én megbeszélés volt a Püspöki Hivatalban, amelyen a 2016-os év rádiós és TV-s istentiszteletein prédikáló lelkészek kaptak felkészítést. Gyülekezetünkben október 31-én lesz TV-s közvetítés.
- Az őszi folyamán és januárban több megbeszélés volt a műemlék-parókia felújításával kapcsolatban, amelyre az építési engedélyt az egyházközség megkapta. A műszaki kérdésekben *Kürtös Zoltán* mérnök, a képviselő-testület tagja volt a gyülekezetünk képviselője.
- Január 25-én a finn kapcsolattal rendelkező gyülekezetek képviselői találkoztak a Püspöki Hivatalban. Gyülekezetünket *Bence Imre* lelkész és *Csepregi Piroska* képviselte. A találkozó résztvevőinek fogadást adott *Petri Tuomi-Nikula*, Finnország budapesti nagykövete is.
- Január 31-én vendégünk volt a gyülekezetben a Fancsali Egyházközség 30 fős csoportja *Domonkos Tibor* lelkész vezetésével. A találkozón *Richly Zsolt* rajzfilmm rendező művész a Luther életét bemutató animációs filmről tartott beszámolót.

Budavári Hírmondó
 az Egyházközség tájékoztató hírlevele
 Olvasó-szerkesztő: Váradi Adél
 Tördelés: Varga Katalin
 Grafika: Czenzhe Anna
 Felelős kiadó: Bence Imre igazgató lelkész
 Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.